

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע

יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" בית שמש

פרשת ויגש תשפ"ג
גליון תתק"ל (שנה כ')

ומתרץ: דכיון שידעו יעקב ויוסף שבזה מתחלת גלות מצרים שוב הוא כהיא הילכתא שנפסק אור"ח סימן תקנ"א ס"ק י"ז גבי בין המצרים שטוב ליהרר מלומר שהחיינו על פרי או מלבוש.

ובספר נחלת אברהם בפרשתו כתב דיעקב בירך ברכת מחיה המתים כשראה את יוסף.

ובספר פלאות התורה לדידי הנגיד הנכבד אלף זיכרון בפרשתו מביא ששאל את הגאון האדיר רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, ואמר דמיסתבר שברכו מחיה המתים.

ובספר שבולי הלקט ענין תפילה סימן י"ח כתב שבא יעקב אבינו במצרים וראה יוסף ושמעון ונתקבצו הוא ובניו כלם כאחד מיד פתחו מלאכי השרת ואמרו בא"י מקבץ נדחי עמו ישראל.

ובבית יוסף אורח חיים סימן ק"ב כתב כשבא יעקב למצרים ונתקבצו השבטים עם יוסף אמרו מקבץ נדחי עמו ישראל.

מי שהגיע לעיר שיש לו שם הרבה חברים שלא ראה אותם האם צריך לברך על כל אחד בנפרד?

יש לחקור מי שהגיע לעיר שיש לו שם הרבה חברים שלא ראה אותם הרבה זמן האם מברך על כל אחד בנפרד שהחיינו או מחיה המתים או דילמא די שיברך ברכה אחת על כל העיר.

הנה בשו"ת דבר שמואל סימן רס"ד כתב וז"ל בברכת הראיה, בכניסתו לעיר שיש לו בתוכה הרבה רעים, אם אומרים דיו לברך פעם אחת שהחיינו על ראיית האחד, ולברך פעם אחת שהחיינו על ראיית האחד ולפטור בה על ראיית כל האחרים, שיראה זה אחר זה.

ומסיק: תחילת דינו להקל מהא דאמרין בגמ' חולק ק"ה ע"ב ב' נוטל אדם ידיו שחרית ומתנה עליהם כל היום כולו.

ודוחה ראייה זו: דהתם לגבי נטילת ידים כיון דתקנת חכמים היא, משום טהרה וסרך טומאה, הפה שאסר בסתם ידים, התייר היכן שהתנה עליהם בשחרית ולא הסיח דעתו מהם, ואיך ילפינן מיניה לנידון דידן שחייבוהו חז"ל לברך על כל ראיית אחד ואחד מאוהביו כפי התעוררות הלב, והרי מצינו שהיסח הדעת במשך זמן מפסיק בכל מיני ברכות הן בברכת הנהנין כמוכא בשו"ע קע"ט וסימן ח' סעיף י"ד, והן בברכת המצוות כל אלה היסח הדעת מפסיק, עכ"ד.

ובדעת תורה אור"ח סימן רכ"ה מביא בשם הדעת קדושים שאם באו ב' חברים ביחד יברך פעם אחת שהחיינו של שניהם, ואם בא השני אחר שכבר בירך על הראשון צריך לברך שנית, ואינו כברכת הנהנין שבהם נמשכת הנאתן כלומר אפילו ידע שהשני יבא תיכף אחר הראשון, שבברכת הנהנין אינו מברך אלא על הראשון ע"י סי' קע"ט ס"ק ה' שאני ברכת הנהנין שבהם נמשכת הנאתן, משא"כ בברכת ראיה.

האם כשפגש יוסף את אביו בירך ברכת שהחיינו וברכת מחיה המתים?
בפרשתו מ"ו כ"ט ויאסור יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גושנה וירא אלו ויפול על צואריו וגו'.

יש לחקור האם כשפגש יוסף את אביו בירך שהחיינו ומחים המתים או דילמא לא בירך.

הנה איתא בגמ' ברכות נ"ח עמוד ב' אמר רבי יהושע בן לוי הרואה את חבירו לאחר שלשים יום אומר ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, לאחר שלשים עשר חדש, אומר ברוך מחיה המתים.

וכן נפסק בש"ע סימן רכ"ה סעיף א' הרואה את לאחר שלשים יום, אומר שהחיינו, ואחר י"ב חדש מברך מחיה מתים, והוא שחביב עליו הרבה ושמח בראייתו.

וטעם הדבר דלאחר י"ב חודש אומר מחיה המתים: כתב במהרש"א לפי שבכל שנה האדם נידון בראש השנה ויום הכפורים אם למות אם להיות חי ואם רואהו אחר ר"ה ויה"כ זה ואחר כך אין רואה אותו עד אחר ר"ה ויה"כ הבא הרי עבר עליו דין אם למות אם לאו ועל כן אומר ברוך מחיה מתים שניצול מדין מיתה בראש השנה ויום כיפור.

יש לחקור כשפוגש את חבירו לאחר י"ב חודש האם מברך גם מחיה המתים וגם שהחיינו או דילמא רק מחיה המתים.

הנה הב"ח אורח חיים סימן רכ"ה כתב וז"ל משמע ודאי דלאחר שנים עשר חודש כיון שמברך מחיה המתים אין לברך שהחיינו כדלעיל דכשמברך הטוב והמטיב אין לברך שהחיינו דבכלל הטוב והמטיב הוא, הכא נמי בכלל מחיה מתים הוא נמי שהחיינו, וכך הוא משמעות כל הפוסקים, ומצאתי שכתב מהרש"ל בביאורו לטור שכן קיבל הוא מרבותיו ופשוט הוא.

וכן פסק במשנה ברורה סימן רכ"ה ס"ק ד' דלאחר י"ב חודש מברך רק מחיה המתים ולא שהחיינו.

הנה בברכי יוסף אורח חיים סימן רכ"ה ס"ק א' כתב דדבר פשוט דכל שכן ראה גדול ממנו או אביו או רבו שמברך שהחיינו ומחיה המתים.

ומביא ראייה: זכר לדבר מדכתיב ומשלוח מנות איש לרעהו, ואמרו בגמ' מגילה ז' ב' קיימת בנו רבינו וכו' חזינן דגם על רבו שיש רעהו.

ומסיק: דמילתא דפשיטא היא דמידי הוא טעמא אלא שנהנה ושמח בראיתו, א"כ לא שנא גדול או קטן ממנו.

מעדני אשר: א"כ לפי זה בודאי מיסתבר כשיוסף פגש את אביו בירך מחיה המתים, וכן אביו.

ובשו"ת בית ישראל חלק א' סימן ל"ג להגאון רבי אברהם ישראל אלטר לנדא זצ"ל חתן הגה"ק רבי ישעיה מקסטירר זצ"ל מקשה מדוע לא מצאנו כשפגש יוסף עם יעקב שבירך שהחיינו.

גליון זה נודב
ע"י ידידינו
העומד לימינו בכל עת
הרב דניאל עפשטיין שליט"א
פלטבוש
לעילוי נשמת אביו
הרב משה יעקב בן ראובן ז"ל
נלב"ע ט' טבת תשע"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב
לעילוי נשמת אאמו"ר הכ"מ שר התורה ועמוד ההוראה
הציל אלפי נפשות בשלחותו כרב בית החולים
מרא דכולא תלמודא ירא שמים מרבים
הגאון הצדיק רבי חיים יעקב מנחם זצוק"ל בן הרב עזריאל ז"ל
דומ"צ קרית צאנז נתניה - רב בית החולים - ורב הכשרות דק"ק קרית צאנז נתניה
נלב"ע מיתת נשיקה מתוך ד"ת לביל שבת פרשת וישלח האי שתא
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב אליעזר אהרן גוטליב שליט"א ליקוד
בעל מהדרות מעדני אשר חלק ז'
לרגל שמחת נישואי בתו תח"י במו"ט ע"ב ה'ה"ח המופלג בתור"ש כמר זאב פרידמן נ"ו
בנו של ידידינו הרב ישע"י שליט"א
וברכת מזל טוב לסבים היקרים
הרב אשר ישעיה פעלדהיים שליט"א
הרב נפתלי נתן דוד פרידמאן שליט"א
הרב דוד אהרן צירממן שליט"א
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות זוכה
לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב חיים גרשון לידר שליט"א
קרית צאנז נתניה
לרגל שמחת הבר מצוה לנינו הראשון
היניק וחכים כמר מנחם מנדל ראובן נ"ו
בן לבנדו ידידינו הרב לוי יצחק שליט"א ביתר
בן לבנו ידידינו הרב שמואל יעקב שליט"א
ירושלים
וברכת מזל טוב לסבא
הרב יצחק גפנר שליט"א
ולמשפחת פוקסמן
יהר רעוא שבזכות זיכוי רבבות
זוכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו
ויצליח בכל אשר יפנה

מדוע בזמן הזה הרואה חבירו שלא ראהו הרבה זמן אינו מברך שהחינו?
הרי נפסק דצריך לברך?

יש להקשות: מדוע בזמננו אין מברכים ברכה זו, הרי נפסק בש"ע דצריך לברך בלי שום חולק.

הנה באשל אברהם להגה"ק מבוטשטאטש אור"ח סימן ר"ל כתב וז"ל נשתקע מלברך שהחינו על ראייתם את עצמם זה עם זה.

ובשו"ת אפרקסתא דעניא חלק ב' אורח חיים סימן ל"ו מביא דבספר אורחות חיים סימן רכ"ה בסוף אות ב' הביא בשם אשל אברהם סי' ר"ל שכתב ועכשיו נשתקע מלברך שהחינו והטוב והמטיב על ראייתם זה את זה וטוב רק להרהר או בלשון חול ע"ש, והטעם מובן מאליו, דהרי התנאי של ברכה זו כמ"ש בש"ע שם "והוא שחביב עליו הרבה ושמה בראייתו", ועכשיו בעוה"ר החביבות שבין אדם לחבירו במדרגה שפלה מאד.

וכן בספר חסד לאלפים סימן רכ"ה אות ט"ו כתב שבזמן הזה שגברה החנופה בעולם, ויש מי שנראה כאוהב ובקרבו ישים ארבו, לכן אין לברך שהחינו בשם ומלכות, אלא אם כן על מי שהיה בדרך וחזר.

וכן בספר בן איש חי פרשת עקב אות י"ד כתב, שכעת לא נהגו לברך שהחינו בשם ומלכות, ויש טעם למנהג.

ושם באות י"ג כתב שיתכן שהטעם שלא נהגו בברכת מחיה המתים, משום שאין דעת הבריות נוחה לברך עליהם מחיה המתים.

ובלקוטי מהרי"ח הלכות ברכת שהחינו כתב וז"ל והנה העולם אין מברכין ברכה אלו, ואפשר משום דבעינן החביב עליו הרבה ושמה בו ומאן פייס האיך נקרא חביב עליו הרבה, ובעוה"ר ערבה כל שמחה ואין אדם שמח בחבירו, ועם כל זה ערום יעשה בדעת.

וכן בנמוקי אור"ח סימן רכ"ה כתב דהרי לברך ברכה זו בעינן דוקא חבירו החביב עליו הרבה ושמה בראיתו, ובעוה"ר קנאת איש מרעהו ושנאת חנם ואם לא יברך מראה בע"כ שאינו חביב עליו, ובהכרח יברך ותהיה ברכתו לבטלה על כן משום לא פלוג מנהג ישראל תורה שלא לברך כלל.

וכן בהליכות שלמה ברכות השבח והראיה פרק כ"ג סי"ב כתב וז"ל בזמננו אין נוהגים לברך על פני ראיית חבר, ויתכן שהטעם הוא כיון שברכה זו נוהגת רק אם הוא באמת שמח בו, וא"כ בזמננו יש לחוש שמפני הנמוס, או מפני פחדו מאיש זה שראוהו, יברך בראייתו אע"פ שאינו שמח באמת, וברכתו תהא לבטלה, ומשום כך אין מברכין, כי מי יאמר זיכיתי מחנופה וממורא בשר ודם.

ובשו"ת יחיה דעת חלק ד' סימן י"ז כתב **עוד טעם:** שבהיות שמבואר בשו"ת הלכות קטנות סימן ר"כ שאם קיבל מכתב מחבירו בתוך י"ב חודש, אין לו לברך עליו ברכת מחיה המתים, אף על פי שלא ראהו אלא לאחר י"ב חודש, וכן כתב מרן החיד"א בספר ברכי יוסף סימן רכ"ה סק"ג בשם מר זקנו הגאון רבי אברהם אזולאי, בעל חסד לאברהם, לכן בהיות וכיום נתחדשו כלי תקשורת משוכללים, טלפונים ומברקים אשר בכל הארץ יצא קום ובקצה תבל מליהם, מלבד בי דואר קבוע בכל עיר ובכל מדינה, וגם תיירים הנוסעים במטוסים לכל מקום ומקום, ואפשר לדעת דרכם על חבירו השלום לו, ולא יבצר שבתוך שנה שמע מטוב שלומו, לכן לא נהגו לברך ברכה זו.

בקשה דחופה

כל מי שיש לו פסק מאבי מורי הכ"מ זצוק"ל או עובדות שיואל בטובו להעבירו למערכת בעזה"ת עתיד לצאת ספר עובדות ופסקים

ישמח לב מבקשי ה'

שבוע הקרובים יצא הספר שרבים ציפו לו מעדני אשר על חמשה חומשי תורה

חלק ז'

מהדורת גוטליב

ידידינו הרב אליעזר אהרן גוטליב שליט"א ליקוו

הודעה חשובה שאר ארבע עשרה ספרים

שיצאו ע"י המכון אין להשיג

חוץ מהספר החדש על חנוכה

האם לתלמיד חכם אין איסור לפסוע פסיעה גסה רק כדי שלא שיראה כמשוגע? בפרשתן מ"ה כ"ד וישלח את אחיו וילכו ויאמר אליהם אל תרגזו בדרך.

איאת בגמ' תענית י' ע"ב שכונת יוסף היה, לומר להם שלא יפסיעו פסיעה גסה, משום דפסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם, ויש בגמ' עוד פרושים.

הנה כתב רמב"ם הלכות דעות פרק ה' לא ילך תלמיד חכם בקומה זקופה וכו' ולא ירוץ ברשות הרבים כמנהג משוגעים.

יש להקשות: הרי בגמ' ברכות מ"ג ע"ב א' איתא דהטעם שלא ירוץ משום דפסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם ואפילו בבית אסור, כך מקשה בספר עבודת המלך הלכות דעות פרק ה', וכן בספר שערי דעה הלכות דעות פרק ה', וכן בספר טורי אבן על הרמב"ם.

יש שמתרץ דכוונתו: אף שלפעמים מצוה לרוץ, מ"מ גם אז לא ירוץ כ"כ שלא יהי נראה כמשוגע, כך תירץ בספר שערי דעה הלכות דעות פרק ה'.

ולקמן הארכנו האם להלכה קימ"ל הא דאסור לרוץ פסיעה גסה והבאתי מכמה אחרונים שלהלכה לא קימ"ל הכא, לפי הנ"ל אתי שפיר מה שכתב הרמב"ם שעל כל פנים כדי שלא יראה כמשוגע שלא ירוץ.

מדוע למד יעקב לפני שנפרד מיוסף

דווקא פרשת עגלה ערופה ולא סוגיות אחרים?

בפרשתן מ"ה כ"ד וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר עליהם וירא את העגלות.

ופירש רש"י: סימן מסר להם במה היה עוסק כשפירש ממנו, בפרשת עגלה ערופה, זהו שאמר וירא את העגלות אשר שלח יוסף ולא אמר אשר שלח פרעה.

יש להקשות: מאי שנא שלמד אתו פרשת עגלה ערופה ולא שאר הלכות, כך מקשה החיד"א בספרו פני דוד בפרשתן.

ומתירץ: ע"פ מה דאיתא בירושלמי כשיעקב שגר יוסף אצל אחיו, היה יעקב מלווה, אמר יוסף אבא חזור בך שלא אענש על טרחך, א"ל יעקב בזה עתידין בני ליכשל כשלא יעשו לוויה לאכסנאי ויהרג עתידין להביא עגלה ערופה שנאמר ידינו לא שפכו וכו' וכי תעלה על דעתך וכו' על דבר זה נתכוין לעשות לו לוויה ולימד לו באותה שעה, וזה שאמר וירא את העגלות.

ומביא דבספר דרוש שמואל פרשת בשלח הקשה דייעקב לוויה ליוסף ואין נזוק, ותירץ שדעת יעקב אבינו ע"ה היה עד שכס והוא הלך לדותן עכ"ל.

אבל ראיתי להרב מעבר יבק בספר משחת קדש כ"י שמביא סדר הלוויה שלווה יעקב ליוסף מרז"ל ולכן לא שלטו בו אחיו והרגוהו וניצול.

והחיד"א כותב: דממה שאומרים בעגלה ערופה לא ראינוהו ופטרנוהו בלא לוויה, מוכח דכשעשו לו לוויה אי אפשר שיהרג אף שהלך למקום אחר דאי אמרת דכשהלך למקום אחר לא תועיל לו הלוויה ואפשר שיהרג, מאי האי דקאמרי סנהדרין בעגלה ערופה לא ראינוהו ופטרנוהו בלא לוויה, דמשמע שאם היו עושים לו לוויה לא היה נהרג והלא אם הלך למקום אחר היה נהרג ולא מילתא פסיקתא היא אלא מוכח דבכל גונא מועלת הלוויה שלא יהרג, ואף שיש לחלק דהיכא שלא הלך אלא למקום שלווה לא יארע לו שום נזק, והיכא שהלך למקום אחר אפשר שיוזק, אודי לי מיהת דמשמע שהלויה תועיל שלא יהרגוהו וא"כ היא שעמדה ליוסף שלא הרגוהו אחיו, ואם נפשך לומר דסנהדרין כשעושים לוויה מכוונים מספק זה לכל מקום שילך בכולל ואז ודאי תועיל, אבל לעולם דאם עושים הלוויה למקום אחד והולך למקום אחר לא תועיל כלל, א"כ ודאי יעקב אע"ה כשלווה את יוסף לוויה כללית עשה לו, וזהו ששלח יוסף להזכירו שעסקו בפרשת עגלה ערופה דמאמר הסנהדרין מוכח דהלויה תועיל לכל מקום שלא יהרג או שהיו מכוונים לוויה כוללת וגם אתה כך כיוונת וא"כ ודאי לא יכלו להרגני והוא אות אמיתי ותחי רוח יעקב.

ואחר זמן ראיתי בזהר פרשת ויגש דף ר"ע ע"ב שאמרו שם יוסף כד אתפרש מאבוי בלא לוויה ובלא אכילה אשתדר והוה מה דהוה.

ובכלי יקר בפרשתן כתב דבר נפלא: כי למד מן פרשת עגלה ערופה שיוסף חי, כי כמו שמודדן מדידה גשמית לראות לאיזה עיר קרוב החלל ולתלות העוון באותה עיר, כך מודדן השערה ומדידה שכלית באיזה עוון מת זה אם בעוון עצמו, אם בעוון קרוביו, או בעוון בני עירו, ומי שהוא קרוב ביותר אל החלל לתלות בו הוא צריך כפרה, על כן שלח לו יוסף פרשת עגלה ערופה כדי שמתוכה יתבונן יעקב איזה חטא גרם לו ליעקב להיות בצער כל הימים הללו, ויחפש וימצא שזה החטא שלא קיים מצות כיבוד אב ואם עשרים ושתים שנה גרם לו להיות בצער זה עשרים ושתים שנה, שלא יהיה מכובד גם הוא מבנו החביב עליו ביותר, ומזה התבונן שודאי יוסף חי כי אילו היה מת אם כן יהיה יעקב בצער זה יותר מן עשרים ושתים שנה ויסבול יתר על מה שחטא ולא יהיה העונש מדה כנגד מדה, לכן כשראה העגלות ונזכר לפרשת עגלה ערופה מיד ותחי רוח יעקב אביהם.

קול המעדנים

ישיבת עמק התורה

לבחורים בני עלייה בני חו"ל מכל רחבי תבל

בראשות ראש הישיבה הגאון **משה יצחק טעמפלער** שליט"א
רב קהל חסידים גני גאולה

כולל עיון לאסוקי שמעתא גני גאולה

בראשות ראש הכולל

הרה"ג **יעקב יהושע שטיינר** שליט"א

משיב בהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א - מנהגין משיב בהלכה שיתן וידיעת ההלכה | כל ההלכות הם משו"ע ומשנה ברורה

כללי המצוות בפרשה-עוסק במצוה פטור מן המצוה

- א] חידה. היכן בפרשה מצינו לכלל דעוסק במצוה פטור מן המצוה?
- ב] יל"ע. עוסק במצוות בני"א לחבירו האם נפטר ממצוה שבנ"א למקום?
- ג] יל"ע. עוסק במצוות בני"א למקום האם פטור ממצוה של בני"א לחבירו?
- ד] חידה. מתי גם כשאנו עוסק במצוה ממש, אלא רק רוצה לקיים מצוה נפטר מעשיית מצוה, ומדוע?
- ה] צ"ע. האם עוסק במצוה יש לאוין שנפטר מהם או רק ממצוות?
- ו] יל"ע. העוסק במצוה דרבנן האם נפטר ממצוה דאורייתא?
- ז] חידה. באיזה מצוה לא נאמר הכלל דהעוסק בה פטור ממצוות, אלא אדרבה מחוייב להפסיק למצוה אחרת, אבל גם זה יהא תלוי במקרה מסויים.
- ח] יל"ע. המתעסק בהכשר מצוה האם פטור ממצוה עצמה?
- ט] צ"ע. מה שיש כאלו באמצע חתונה מפסיקים ועושים תפילת מעריב באמצע האולם, ולמה לא נאמר שהם עוסקים כעת במצוות שמחת חתן וכלה ופטורים ממצוות תפילה?
- י] צ"ע. מתי לא נאמר הכלל של עוסק במצוה פטור מן המצוה?

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעזה"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח שבט תשפ"ג

בעזה"ל שבוע הבא יפורסמו שמות הזוכים לחודשיים האחרונים

על מה שמכו העולם לרוץ בימות החול להספיק את האטובוס או את הבנק

הרי זה איסור?

בפרשתן מ"ה כ"ד וישלח את אחיו וילכו ויאמר אליהם אל תרגזו בדרך.

איתא בגמ' תענית י' ע"ב באחד מהפרושים שכוונת יוסף היה, לומר להם שלא יפסיעו פסיעה גסה, משום דפסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עניו של אדם. בענין קושיית האחרונים מדוע רק יוסף הזהיר את אחיו שלא ירוצו ומדוע יעקב לא הזהיר אותם כששלח אותם ע"ן בספרי מעדני אשר פרשת ויגש שנת תשס"ז.

וכן איתא בגמ' שבת ק"ג ע"ב בעא מיניה ר' מרבי ישמעאל בר' יוסי מהו לפסוע פסיעה גסה בשבת א"ל וכי בחול מי הותרה, שאני אומר, פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עניו של אדם. ומהדר ליה בקידושא דבי שמי.

חזינן מדברי הגמ' שבימות החול יש איסור לפסוע פסיעה גסה, ומסתמא האיסור משום דאסור לאדם לחבול בעצמו.

יש לחקור האם על פי ההלכה צריך ליהרר שלא לרוץ בימות החול, א"כ קשה על מה שמכו העולם שאין נוהרים בזה, או דילמא על פי ההלכה לא צריך ליהרר בזה ועל זה שמכו העולם שרצים לתפוס את האוטובוס או את הבנק.

הנה בספר תוספת שבת סימן ש"א כתב דאיכא פלוגתא אם פסיעה גסה מסכנת, דבגמ' ברכות מ"ג ע"ב אמרינן כל הדברים שתלמיד חכם יזהר בזה וחד מ"ד מוסיף שאל יפסיע פסיעה גסה, משמע דלא כ"ע סבירא ליה כן, וכן רבי מדאסתפק לגבי שבת משמע דבחול ליכא איסור, וכן הרמב"ם לא הזכיר דבר זה, ואע"ג דהרמ"א כתב סימן רע"א ס"ק י' גבי קידוש דיתנו עיניהם בשעת הקידוש שהוא לרפואה, לרווחא דמילתא לצאת ידי האומרים כן אבל אנן לא קימ"ל הכא.

וכן כתב החתם סופר תענית י' ע"ב הנדפס מחדש דבע"כ לא פסקינן דאיכא סכנה פסיעה גסה, דא"כ איך פסק המחבר אור"ח סימן ש"א ס"ק ב' דבחורים המתענים בקפוצתם ומרוצתם מותר להם לרוץ בשבת, ואם יש סכנה איך הותר להם, אלא ש"מ שלא פסקינן דאיכא איסור.

וכן כתב באליה רבה אור"ח סימן ש"א דלמסקנא ליכא איסור וזה כוונת הגמ' שבת ק"ג ע"ב בעא מיניה ר' מרבי ישמעאל בר' יוסי מהו לפסוע פסיעה גסה בשבת א"ל וכי בחול מי הותרה, שאני אומר, פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עניו של אדם, ומהדר ליה בקידושא דבי שמי, דהכוונה שבימול החול ליכא איסור כיון דאיכא תקנתא.

אבל בבגדי ישע אור"ח סימן ש"א תמה על זה דאיך יכול להיות שלא פסקינן כן דהא בגמ' אמרינן כך בסתמא בכמה מקומות, שפסיעה גסה מסכנת, ועוד כיון דיוסף אמר כן, איך יכולים לחלוק בהאי הלכתא.

מעדני אשר: יש לתרץ כיון דאיכא מחלוקת בגמ' תענית י' ע"ב מה היה כונת יוסף א"כ לא קשה דאפשר לומר כפירושים אחרים.

ובמגן אברהם סימן ש"א וכן במשנה ברורה שם כתבו דאף בחול אסור לרוץ, לפי זה צריך.

ברכת מזל טוב

לידידינו העומד לימין המערכת במסירות נפלאה
הרב לוי ברנשטיין שליט"א רכז מערכת מעדני אשר
לרגל שמחת הולדת נכדו נ"ו
בן לבנו ידידינו הרב אפרים פישל שליט"א אשדוד
יהא רעוא שבזכות מעשיו הכבירים יזכה לרוות נחת
מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

